

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001939

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-05-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Петрук Алла Олегівна

2. Alla O. Petruk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3687-8504

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 65141 Медицина

Дата захисту: 15-07-2026

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Державна наукова установа "Центр інноваційних технологій охорони здоров'я" Державного управління справами

Код за ЄДРПОУ: 45633922

Місцезнаходження: вул. Верхня, Київ, 01014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Державне управління справами

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14040

Повне найменування юридичної особи: Державна наукова установа "Центр інноваційних технологій охорони здоров'я" Державного управління справами

Код за ЄДРПОУ: 45633922

Місцезнаходження: вул. Верхня, Київ, 01014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Державне управління справами

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державна наукова установа "Центр інноваційних технологій охорони здоров'я" Державного управління справами

Код за ЄДРПОУ: 45633922

Місцезнаходження: вул. Верхня, Київ, 01014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Державне управління справами

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.48, 76.29.50, 76.29.50.71

Тема дисертації:

1. Порухнення менструального циклу після коронавірусної хвороби (COVID-19): клінічні особливості та підвищення ефективності лікування
2. Menstrual cycle disorders after coronavirus disease (COVID-19): clinical features and increasing the effectiveness of treatment

Реферат/анотація:

1. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина» – Державна наукова установа «Центр інноваційних технологій охорони здоров'я» Державного управління справами, Київ, 2026. Дисертаційна робота присвячена підвищенню ефективності лікування порушень менструального циклу у жінок після перенесеної коронавірусної хвороби (COVID-19) шляхом модифікації діючих діагностично-лікувальних протоколів на підставі вивчення особливостей клінічного перебігу цих порушень. Актуальність дослідження зумовлена значним поширенням постковідних станів та зростанням кількості повідомлень про вплив інфекції SARS-CoV-2 на жіночу репродуктивну систему. У дослідження було включено 562 жінки репродуктивного віку, серед яких 248

пацієнток із порушеннями менструального циклу (ПМЦ) у фазі Long COVID, 115 – із порушеннями менструального циклу у фазі post-acute COVID-19, 99 – із ПМЦ без анамнезу COVID-19, 50 жінок після перенесеного COVID-19 без ПМЦ та 50 жінок без COVID-19 і без ПМЦ. На першому етапі розроблена концепція дослідження. На другому етапі проведено ретроспективний аналіз клінічних особливостей ПМЦ у жінок після перенесеної коронавірусної інфекції. Провідним симптомом в обох фазах постковідного періоду були виражена втома (у 93 % жінок у фазі post-acute COVID-19 та у 82 % у фазі Long COVID ($p=0,275$)). Структура ПМЦ залежала від часу їх дебюту після перенесеного COVID-19: у фазі post-acute COVID-19 переважали гіперменструальні розлади – 69,6 % ($p<0,05$); у фазі Long COVID – гіпоменструальні варіанти (опсоолігоменорея (41,6%), аменорея (27%) та гіпоменорея (14%)). У жінок із Long COVID гіперпролактинемія, зафіксована при більшості типів ПМЦ, при всіх варіантах ПМЦ відзначалася недостатність прогестеронової відповіді. При менометрорагії та поліменореї переважав естрогендомінантний вплив, а при гіпоменореї, опсоолігоменореї та аменореї – естрогенодефіцитний стан. Морфологічна картина у пацієнток з ПМЦ, які перенесли COVID-19, характеризувалася непрямими ознаками ендотеліальної дисфункції, візуалізація груп судин з ознаками як констрикції, так і дилатації, зі склерозуванням (72,2% проти 33,3%; $p=0,38$). На третьому етапі дослідження проведений ретроспективний порівняльний аналіз ефективності лікування ПМЦ у пацієнток із Long COVID та без COVID-19 в анамнезі. Встановлено, що найбільш потужними незалежними предикторами недостатнього терапевтичного ефекту ПМЦ при Long COVID була потреба у зміні схеми гормональної терапії ($OR=18,32$; 95% ДІ: 4,92–68,25; $p<0,001$), необхідність ≥ 5 візитів до гінеколога під час лікування ($OR=25,49$; 95% ДІ: 2,35–276,27; $p=0,008$). Наявність Long COVID у пацієнток сама по собі не визначала несприятливу відповідь на лікування ($OR=0,698$; $p=0,552$), а тип ПМЦ продемонстрував тенденцію до впливу на результати терапії ($OR=1,54$; $p=0,062$). Метою четвертого етапу було вивчення показників, що асоціювались з відповіддю на стандартне лікування ПМЦ у жінок у фазі Long COVID. Було характерно статистично значуще помірне підвищення ЛГ при гіпоменореї, опсоолігоменореї і аменореї; підвищення ФСГ при менометрорагії, гіпоменореї, опсоолігоменореї, аменореї; зниження рівня ТТГ і пролактину при опсоолігоменореї. Рівень кортизолу був вище при всіх типах ПМЦ ($p_1<0,001$, $p_1=1,0$; $p_2<0,001$, $p_2=1,0$). Мелатонін був знижений у всіх пацієнток з ПМЦ у фазі Long COVID. На розвиток ендотеліальної дисфункції вказували статистично значущі підвищення показників латентного запалення: С-реактивний білок, феритин, Д-димер. Фібриноген був підвищений при всіх типах ПМЦ ($p<0,001$), за винятком поліменореї. Рівень вітаміну В12 був найнижчим при поліменореї ($p_1<0,001$, $p_1=-1,0$; $p_2<0,001$, $p_2=-1,0$) та метрорагії ($p_1<0,001$, $p_1=-1,0$; $p_2<0,001$, $p_2=-1,0$). Показники вітаміну Д були найнижчими при опсоолігоменореї ($p_1<0,001$, $p_1=-0,593$; $p_2<0,001$, $p_2=-0,903$) та аменореї ($p_1<0,001$, $p_1=-0,795$; $p_2<0,001$, $p_2=-1,0$). Рівень фолієвої кислоти був найнижчим при менометрорагії ($p_1<0,001$, $p_1=-1,0$; $p_2<0,001$, $p_2=-1,0$). На п'ятому етапі оцінювалась клінічна ефективність модифікованого діагностично-лікувального протоколу у пацієнток із ПМЦ у фазі Long COVID, що асоціювалося зі статистично значущим: зниженням частоти рецидивів ПМЦ при поліменореї, менометрорагії і аменореї на 60% (95%ДІ: 31,8 – 88,2), при гіпоменореї на 60,9% (95%ДІ: 38,8 – 82,9), при опсоолігоменореї на 40% (95%ДІ: 15,8 – 64,2; збільшенням частоти досягнення повної нормалізації менструального циклу при поліменореї на 46,7% (95%ДІ: 15,7 – 78,0), при менометрорагії на 34,8% (95%ДІ: 9,2 – 60,4), при опсоолігоменореї на 32% (95% ДІ: 7,7– 56,3), при аменореї на 36% (95%ДІ: 10,2 – 61,8). Результати дисертаційної роботи впроваджено в клінічну практику роботи ДНУ "ЦІТОЗ" ДУС, м.Київ; освітній процес на базі Центру підвищення кваліфікації «Інститут післядипломної освіти» ДНУ «ЦІТОЗ» ДУС, в роботу медичного центру «Андроцентр» м. Київ.

2. Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in the field of knowledge 22 "Health Care" in the specialty 222 "Medicine" – State Institution of Science «Center of innovative healthcare technologies» State Administrative Department, Kyiv, 2026. The dissertation is devoted to improving the effectiveness of treatment of menstrual cycle disorders in women after coronavirus disease (COVID-19) through modification of existing diagnostic and therapeutic protocols based on the study of the clinical features of these disorders. The relevance of the study is determined by the high prevalence of post-COVID conditions and the increasing number of reports regarding the impact of SARS-CoV-2 infection on various organs and systems of the human body, particularly the female reproductive system. The study included 562 women of reproductive age, including 248 patients with menstrual

cycle disorders (MCD) during the Long COVID phase, 115 with MCD during the post-acute COVID-19 phase, 99 women with MCD without a history of COVID-19, 50 women after COVID-19 without MCD, and 50 women without COVID-19 and without MCD. At the first stage, the study concept was developed. At the second stage, a retrospective analysis of the clinical features of MCD in women after coronavirus infection was performed. Severe fatigue was identified as the leading symptom in both phases of the post-COVID period (93% of women in the post-acute COVID-19 phase and 82% in the Long COVID phase; $p=0.275$). The structure of MCD depended on the time of onset after COVID-19: in the post-acute COVID-19 phase, hypermenstrual disorders predominated (69.6%; $p<0.05$), whereas in the Long COVID phase hypomenstrual variants prevailed, including opsomenorrhea/oligomenorrhea (41.6%), amenorrhea (27%), and hypomenorrhea (14%). In women with Long COVID, hyperprolactinemia was observed in most types of MCD, and progesterone deficiency was present across all variants. Estrogen-dominant patterns prevailed in menometrorrhagia and polymenorrhea, while estrogen-deficient states were characteristic of hypomenorrhea, opsomenorrhea/oligomenorrhea, and amenorrhea. The morphological pattern in patients with MCD after COVID-19 was characterized by indirect signs of endothelial dysfunction, including visualization of vascular groups with both constriction and dilation accompanied by sclerosis (72.2% versus 33.3%; $p=0.38$). At the third stage, a retrospective comparative analysis of treatment effectiveness in patients with MCD and Long COVID versus those without a history of COVID-19 was conducted. The strongest independent predictors of insufficient therapeutic effect in Long COVID-associated MCD were the need to modify hormonal therapy (OR=18.32; 95% CI: 4.92–68.25; $p<0.001$) and the requirement for ≥ 5 gynecological visits during treatment (OR=25.49; 95% CI: 2.35–276.27; $p=0.008$). Long COVID itself was not associated with an unfavorable response to treatment (OR=0.698; $p=0.552$), while the type of MCD showed a tendency to influence outcomes (OR=1.54; $p=0.062$). The fourth stage aimed to assess parameters associated with response to standard treatment of MCD in women during the Long COVID phase. A statistically significant moderate increase in LH was observed in hypomenorrhea, opsomenorrhea/oligomenorrhea, and amenorrhea; increased FSH in menometrorrhagia, hypomenorrhea, opsomenorrhea/oligomenorrhea, and amenorrhea; and decreased TSH and prolactin in opsomenorrhea/oligomenorrhea. Cortisol levels were elevated across all MCD types ($p_1<0.001$, $p_1=1.0$; $p_2<0.001$, $p_2=1.0$), while melatonin was reduced in all patients during the Long COVID phase. Markers of latent inflammation indicating endothelial dysfunction included elevated C-reactive protein, ferritin, and D-dimer. Fibrinogen was increased in all MCD types except polymenorrhea. Vitamin B12 levels were lowest in polymenorrhea and metrorrhagia, vitamin D levels in opsomenorrhea/oligomenorrhea and amenorrhea, and folic acid levels in menometrorrhagia. At the fifth stage, the clinical effectiveness of the modified diagnostic and therapeutic protocol in patients with MCD during the Long COVID phase was evaluated. Its use was associated with statistically significant reductions in recurrence rates of MCD (by 60% in polymenorrhea, menometrorrhagia, and amenorrhea; by 60.9% in hypomenorrhea; and by 40% in opsomenorrhea/oligomenorrhea) and increased rates of complete menstrual cycle normalization (by 46.7% in polymenorrhea, 34.8% in menometrorrhagia, 32% in opsomenorrhea/oligomenorrhea, and 36% in amenorrhea). The results of the dissertation work were implemented in the clinical practice of the State Institution of Science «Center of innovative healthcare technologies» State Administrative Department, Kyiv, Ukraine; the educational process based on the Center for Advanced Training "Institute of Postgraduate Education" of SIS "CIHT" SAD, in the clinical practice of the Androcenter Medical Center, Kyiv.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0122U000233 та 0125U000315

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Clinical and morphological aspects of the reproductive system of reproductive age women with menstrual disorders after COVID-19. Lytvak O.O., Petruk A.O. Клінічна та профілактична медицина, 2022 (3), 4-10.
- Clinical profiles and characteristics of menstrual dysfunction in women after suffering from COVID-19 or vaccination. Lytvak O.O., Petruk A.O. Wiadomości Lekarskie 2023; 76(10):2252-2257).
- Pathogenetically targeted restoration of the menstrual cycle in women after COVID-19. Petruk A.O., Lytvak O.O. Fiziol. Zh. 2025; 71(5): 90-97.
- Effectiveness of modified therapy for post-covid ovarian-endometrial dysregulative cycle disorders. Petruk A.O., Lytvak O.O. Fiziol. Zh. 2025; 71(6): 95-102.
- Assessment of thyroid status in women with menstrual function disorders after Covid-19. Petruk A.O., Lytvak O.O., Sheptukha S.A. Клінічна та профілактична медицина, (7), 64-70.
- Клінічні аспекти жінок репродуктивного віку з порушеннями менструального циклу після перенесеного Covid-19. Петрук А.О., Литвак О.О. Kharkiv Surgical School, (5), 64-71
- Петрук А.О., Литвак О.О. Спосіб персоналізованої діагностики та корекції менструальної дисфункції у жінок після перенесеного COVID-19. Перелік наукової (науково-технічної) продукції, призначеної для впровадження досягнень медичної науки у сферу охорони здоров'я (Випуск 10) Київ, 2024. Реєстр № 2/10/24.
- Петрук А.О., Литвак О.О. Peculiarities of menstrual function in females who have suffered COVID-19. Wiadomości Lekarskie, VOLUME LXXV, ISSUE 11 PART 1, NOVEMBER 2022.
- Петрук А.О. Reproductive function rehabilitation in women with post- COVID menstrual disorders. International scientific journal «Grail of Science» | No56 (September, 2025) ISSN 2710-3056.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПІВ:

Наукові відкриття

Підвищення ефективності лікування порушень менструального циклу у жінок після перенесеного COVID-19, шляхом модифікації діючих діагностично-лікувальних протоколів, на підставі вивчення особливостей їх клінічного перебігу. Реєстр № 2/10/24 (Перелік наукової (науково-технічної) продукції, випуск 10), Петрук А.О., Литвак О.О.

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0122U000233 та 0125U000315

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Литвак Олена Олегівна
2. Olena Lytvak

Кваліфікація: д.мед.н., професор, старший науковий співробітник, 14.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9181-2674

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна наукова установа "Науково-практичний центр профілактичної та клінічної медицини" Державного управління справами

Код за ЄДРПОУ: 05415786

Місцезнаходження: вул. Верхня, Київ, 01014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Державне управління справами

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жабченко Ірина Анатоліївна

2. Iryna A. Zhabchenko

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5622-5813

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа «Всеукраїнський центр материнства та дитинства Національної академії медичних наук України»

Код за ЄДРПОУ: 45460659

Місцезнаходження: вул. Платона Майбороди, Київ, 04050, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дубров Сергій Олександрович

2. Sergiy A. Dubrov

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.30

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2471-3377

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Воробей Людмила Ігнатівна

2. Liudmyla Vorobei

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8969-228X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лисенко Болеслав Михайлович

2. Boleslav M. Lysenko

Кваліфікація: д. мед. н., с.н.с., 14.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4020-533

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна наукова установа "Центр інноваційних технологій охорони здоров'я" Державного управління справами

Код за ЄДРПОУ: 45633922

Місцезнаходження: вул. Верхня, Київ, 01014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Державне управління справами

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Черній Володимир Ілліч

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Дячук Дмитро Дмитрович

Відповідальний за підготовку
облікових документів

Данченко Діана Євгеніївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна